

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCXVIII. ad annum MCLXXIX.

Parisiis, 1644

De Simonia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15588

ANNO CHRISTI 1179.

V. Si episcopus aliquem sine certo titulo ordinauerit, si proprium non habuit, unde sustentari valeat, ei debet necessaria subministrare.

VI. Ne praelati sine canonica admonitione suspensionis vel excommunicationis sententiam proferant in subiectos: nec subiecti ante ingressum causa in vocem prorumpant appellationis: & ne religiosi, pro euitanda disciplina appellantes, audiantur. Item si appellans prosequi appellationem neglexerit, eo qui appellatus fuerat, veniente, debet ei recompensatio fieri expensarum.

VII. Ne pro personis ecclesiasticis ad sedem deducendis, vel sacerdotibus instituendis, aut mortuis sepeliendis, seu etiam nubentibus benedicendis, vel aliis ecclesiasticis sacramentis aliquid exigatur; & ne noui census a praelatis ecclesiis imponantur, nec veteres augeantur, nec partem reddituum audeant sibi appropriare.

VIII. Ne ecclesie vel ecclesiastica beneficia alicui tribuantur, vel promittantur, antequam vacent: & ut vacantes, infra sex menses personis dignis conferantur.

IX. Ne ecclesia vel decima de manu laici recipiantur, vel in eis absque licentia episcopi aliqui instituantur: & ne ab eis instituti, ab aliquo sine eo amoueantur: & ne Hospitalarii vel Templarii in ecclesia interdicta, nisi semel in anno, diuina presumant officia celebrare, nec tunc mortuos sepeliant: & ne aliqui ab episcoporum potestate eximantur, obtentu alicuius religionis, nisi se omnino religioni vel fraternitati contulerint, propria relinquentes.

X. Ne religiosi precio recipiantur, nec peculium habere permittantur: vel in ecclesiis parochialibus ponantur; & de pena contra hoc venientium; & ne aliqua obedientia pro precio alicui tradatur.

DE SIMONIA.

Pars II.

CAPVT I.

*For. mo. n. 212. 11. Ne merces pro ecclesie consecratione recipiatur, vel pro moniacatione, vel pro sacramentis ecclesie, vel pro licentia docendi; Neve praelati vices suas ad causas terminandas, vel regimen ecclesiarum sub annuo precio committant; Neve subditos tallis vexent, vel pena pecuniaria mulcent.

QVONIAM in quibusdam partibus decani quidam vel archiepiscoporum, & terminandas causas ecclesiasticas, sub annuo precio statuuntur, quod ad sacerdotum grauamen, & ad subuersionem iudiciorum non est dubium redundare, id vltius fieri prohibemus. Quod si quis de cetero fecerit, nostra auctoritate remoueat a clero. Episcopus autem qui in sua dioecesi hoc sustinuerit, & eccle-

27. q. 2. Præcipimus.

fiastica iudicia patiatur dissimulatione sua peruerti, canonica districtione percellatur.

CAP. II. *Idem in Turonensi Concilio residens ait.*

Quoniam enormis quædam consuetudo in quibusdam locis contra sanctorum patrum institutionem inualuit, vt sub annuo precio sacerdotes ad ecclesiarum regimen statuatur, ne id fiat, modis omnibus prohibemus: quia dum sacerdotium sub huiusmodi mercede venale disponitur, ad æternæ retributionis præmium consideratio non habetur.

CAP. III. *Idem R. Cantuariensi archiepiscopo.*

1. Tim. 4.

Dist. 94.
Dictum.

Licet (iuxta Apostolum) arguere, obsecrare, & increpare debeamus, sic tamen debemus excessus corrigere singulorum, vt probemur non quæ nostra sunt, sed quæ Iesu Christi sunt, quærere. Accepimus autem, quod archidiaconi Couentrensis episcopatus, pro excessibus & criminibus puniendis, a clericis & laicis pœnam pecuniariam exigant; & pro examinatione ignis & aquæ, triginta denarios a viro & muliere quærere præsumunt, & pro annua exactione personæ quandoque personas suspendunt, ecclesias interdunt, a vicariis quoque duodecim denarios, vt in ecclesiis eorum cantare permittant, exigere non formidant: & alia agunt, quæ Canonum obuiant institutis, & de radice cupiditatis, & avaritiæ prodire videntur. Quia igitur sollicitudini nostræ incumbit, pastoralis diligentia providere, ne ab ecclesiasticis personis tuæ prouinciæ aliquid exigatur, quod reprehensionis subiaceat, vel ecclesiasticam denigret dignitatem: fraternitati tuæ, &c. quatenus archidiaconis prædicti episcopatus ex parte nostra & tua districtè inhibeas, ne pro excessibus corrigendis, aut criminibus puniendis, a clericis vel laicis pœnam pecuniariam, nec pro examinatione ignis & aquæ denarios amplius exigere audeant, vel alia, quæ dicta sunt, quomodo libet exercere. Si autem contra prohibitionem tuam ausu temerario venire præsumperint, eos omni excusatione & appellatione remota, ecclesiastica districtione percellas, & sententiam ipsam vsque ad dignam satisfactionem facias inuiolabiliter obseruari.

CAP. IV. *Idem Vigilensi episcopo.*

Cum sit Romana ecclesia, cui licet immeriti præside-
 mus, mater ecclesiarum omnium & magistra, cogimur ex
 debito suscepti honoris & regiminis, prout Dominus no-
 bis dedit, respondere consultationibus singulorum, vt
 dubiæ quæstiones, apostolicæ sedis prouidentia enoden-
 tur. Quæsiuisti autem frater episcopo, tuæ fraternitati re-
 scribi, vtrum pro ecclesiarum consecratione quidquam
 præter procuracionem moderatam habere debeas, cum
 Apostolus dicat, *Nemo cogitur suis stipendiis militare*,* ab ea-
 dem ecclesia exigere potes.

Episcopum
ab ecclesia
quam con-
secrat, pro-
curandum.

1. Cor. 9.

* desit
aliquid.

CAP. V. *Idem in Concilio Turonensi de eadem re.*

Cum autem collectas denariorum beati Petri per ar-
 chidiaconatus vestros feceritis, in collectione facienda ec-
 clesias vel parochias grauare nullatenus præsumatis aliter
 siue magis, quam prædecessores vestri tempore sanctæ re-
 cordationis Eugenii & Innocentii Romanorum pontifi-
 cum fecisse noscuntur. Quod si temeritate aliqua contem-
 peritis, id quod videmini habere, auferetur a vobis.

CAP. VI. *Idem eidem episcopo.*

Nihilo minus & præsentium auctoritate iniungimus,
 vt cum ecclesias ipsas visitaueritis, secundum quod Cano-
 nes præcipiunt, visitatoris officium exerceatis, nec eccle-
 sias visitatione vestra grauatis, vt magis intuitu informa-
 tionis & correctionis, quam affectu comestationis videamini
 visitare.

CAP. VII. *Idem.*

Peruenit ad audientiam nostram, & plurimum mira-
 mur, & aduersum vos de iure mouemur, quod in presby-
 teros qui sunt in iurisdictione vestra constituti, singulis an-
 nis quasi in seruos & mercenarios talliam faciatis: quibus,
 nisi ad voluntatem vestram pecuniam soluant, diurnum of-
 ficium interdicitis, & eos viliter & inhoneste tractatis, in
 tantum quod ipsos laicis despicabiles reddidistis. Ideo ve-
 ro hæc, si vera sunt, graui debent ultione puniri, cum eos-
 dem presbyteros quasi filios & fratres benigne ac sum-
 ma caritate fouere debeatis. Vnde vobis per A. S. & c. vt

Dist. 94.
Dictum.

Concil. Tom. 27.

Slf ij

in prædictos presbyteros huiusmodi tallias & indebitas exactiones exercere non præsumatis, nec eos de cetero irrationabiliter grauatis, vel inhoneste tractetis, aut sine iudicio capituli sui suspendere præsumatis, vel eorum ecclesias interdicto subiiciatis: nec eos duas matrices ecclesias, quarum vnã sufficere sibi videbitis, tenere permittatis, nec eos sine ordine iudiciario excommunicare præsumatis. Sciatis pro certo, quod si huiusmodi rumores de vobis ad aures nostras iterum peruenerint, nos pro tantis excessibus, Domino auctore, taliter puniemus, quod timore pœnæ ceteri a similibus abstinebunt.

CAP. VIII. *Idem Genomanensi episcopo.*

Ecclesias autem, quas de nouo episcopus de manibus laicorum eripuit, præter cathedraticum & iura omnia, quæ aliis ecclesiis imponuntur, non videmus exactionem aliam imponendam, qui nouis exactionibus decreto nostro prohibuimus amodo ecclesias prægrauari.

CAP. IX. *Idem archidiaconis & decanis.*

Ad nostram noueritis audientiam peruensse, quod personas ecclesiarum quasi seruos & mercenarios singulis annis indebitis exactionibus grauare præsumitis, extorquendo ab eis pecuniam, & procurationes eas diuersis nominibus, scilicet aliquando auxilium episcopi, interdum eiusdem episcopi & vestras consuetudines nuncupantes: quas si vobis forte reddere contradicunt, vos eosdem vicarios ecclesiarum, & personas ab officio suspendentes, in eorundem ecclesiis diuina celebrare officia prohibetis, & inter cetera denarios chris̄matis ab eis pro voluntate vestra, in salutis vestræ periculum, extorquere præsumitis: huiusmodi exactionem, vt eam liberius videamini exigere, quandoque consuetudinem episcopalem, quandoque synodalia, quandoque denarios paschales appellantes. Et infra: Quia vero non decet vos, ita clericos viliter & inhoneste tractare, D. V. &c. quatenus indebitis exactionibus aut procurationibus de cetero grauare vel personas eorum aut ecclesias sine manifesta ratione & rationabili causâ interdicto supponere nullatenus præsumatis. Alioquin, si exinde ad nos iterata quæstio peruenerit, &c.

CAP. X.

Idem in Concilio Turonensi.

Quia non satis vtiliter avaritia in populo redarguitur, si ab his qui in clero constituti videntur, & præcipue contempto sæculo religiosorum nomen profitentur & regulas, modis omnibus non cauetur: prohibemus, ne ab eis qui ad religionem transire voluerint, aliqua pecunia requiratur: neve prioratus vel capellania qualibet monachorum vel clericorum annua districtione vendatur: neque ab eo cui regimen ipsarum committitur, ex earum commissione precium exigant. Hoc simoniacum esse, sanctorum patrum auctoritas manifeste declarat. Vnde quisquis hoc de cetero attentare præsumpserit, tam qui dederit, quam qui receperit, partem se cum Simone non dubitet habiturum. Pro sepultura quidem & chrisimatis & olei perceptione, nulla alicuius precii exactio intendatur, neque sub obtentu huius consuetudinis reatum suum aliquis tueatur, quia diurnitas temporis non minuit peccatum, sed auget.

Diurni-
tate tempo-
ris non mi-
nuit pecca-
tum.

CAP. XI.

*Idem * Cotronensi episcopo, & abbati Cestrensi.*

Mandamus vt ex nostra parte & vestra R. archidiacono Cestrensi prohibeatur, clericos siue laicos, qui pro suis excessibus puniendi sunt, pœna pecuniaria mulctare, siue * in examinatione ignis vel aquæ a quolibet viro vel muliere pecuniam extorquere præsumat, aut pro annua & debita exactione pecuniæ personas suspendere vel ecclesias interdiceret: neque ad ecclesias sui archidiaconatus visitandas, nisi semel in anno, accedat: nisi forte talis causa emerferit, propter quam ipsum oporteat ecclesias sæpius visitare: & tunc cum ea moderantia hominum & equitatarum, quod qui in eis morantur, exinde non debeant merito querulari. Si autem contra inhibitionem talem venire præsumpserit, ecclesiastica seueritate percellatis, omni occasione & appellatione cessante, & sententiam ipsam, vsque ad dignam satisfactionem faciatis intuiolabiliter obseruari, ita quod in vos & in illos hic non cogamur durius vindicare.

Sff ij

CAP. XII.

Idem venerabili fratri R. & Vuigornensi episcopo, & dilecto filio priori de Panteia.

Querelam nobis monachorum de * Atra transmissam accepimus, quod cum ipsi * quondam mannium, quod dicitur Vella, cum pertinentiis suis, & ecclesiam de Gado- num a monachis de * Gadonio sub annuo canone quindecim librarum fuissent adepti, & inde chartam ab ipsis monachis habuissent: quidam prior eorum, capitulo inconsulto, praescriptum mannium & ecclesiam & chartam, de * Gadonio accepta persona, resignavit, indeque praefati monachi de * Atra conqueruntur se iniuste grauatos, & nobis imminet corrigendum, si quid minus quam rationabiliter attentatur; causam ipsam experientiae vestrae committimus, praesentium vobis auctoritate mandantes, quatenus partibus ante praesentiam vestram conuocatis, quae hinc inde proposita fuerint diligentius audiat, & praedictam causam, sublato appellationis remedio, concordia vel iudicio terminetis, prouisuri, quod sicut eminon potuerunt iura, etiam nec redimi. Si vero monachi de * Gadonio legitime citati ad praesentiam vestram accedere & iudicio stare contempserint: vos praedictos monachos de * Atra, in possessionem eorum de quibus controversia vertitur, occasione & appellatione cessante, inducere festinetis, nec ipsos exinde permittatis absque ordine iudiciario molestari. Si vero vterque vestrum his exequendis interesse non poterit, alter nihilo minus ea exequatur.

16. Quest. 7.
Decimas. 1.
quest. 3.
Questum.

CAP. XIII. *Idem Toletano archiepiscopo.*

De hoc quod rex & principes sui a Bernardo quondam * Certomenfi episcopo pecuniam accepisse dicuntur, ut eius electioni praestarent assensum, & quod idem episcopus archidiacono * Seuiensi beneficium certi redditus, & cuidam clerico ante electionem suam prioratum dicitur promississe, ut vterque eorum, archidiaconus videlicet & clericus, eius electioni consentirent: hoc tuae paternitati duximus respondendum, quod si operis euidentia manifesta aestimatur, ita quod notorium est, eundem archi-

ANNO
CHRISTI
1179.

diaconum & clericum ob illam causam tam iniquam & detestabilem promissam rem accepisse: aut si exinde confessi fuerint in iure, vel legitime possunt ab aliquibus conuinci, ab altaris ministerio sunt perpetuo deponendi. Si vero id manifestum non est, nec inde conuicti vel confessi fuerint, & tamen postea laborant infamia, eis canonica purgatio debet indici: in qua si defecerint, tamquam tanti sceleris auctores sunt puniendi. Regem autem & principes suos solcite monere debes, & diligenter inducere, vt si qua receperint a præfato episcopo, vt eius electioni præstarent assensum, ecclesiæ. * Ceromenfi sine diminutione restituant, cum ea sine graui salutis suæ periculo retinere non possint.

CAP. XIV.

Idem Eboracensi archiepiscopo scilicet legato.

Cum essent in præsentia nostra constituti R. clericus de Ponte fracto, & nobilis vir VV. filius Godrici, pro controuersia quæ vertebatur inter eos super quadam ecclesia, quam idem R. assererat a præfato milite sibi datam fuisse: prædictus VV. qui moram diutius facere non poterat, in recessu suo dilectum filium nostrum magistrum Milonem nuntium suum, pro se in causâ illa sufficientem responsalem constituit. Cumque causæ cognitionem dictis filiis nostris M. presbytero tituli sanctæ Lucie, & VV. tituli sancti Nicolai in carcere Tulliano diacono cardinali commissemus, ipsi vtramque partem ante præsentiam suam conuocarunt, & ab ore præfati R. intellexerunt, quod præfatus miles promiserat ei dare præscriptam ecclesiam, si quoddam negotium eiusdem militis posset in curia nostra promouere. Vnde & cum id nobis per eosdem cardinales innotuisset, nos intelligentes promissionem illam simoniacam continere prauitatem, eidem R. super ecclesiam silentium imposuimus. Ideoque fraternitatem tuam, &c. quatenus memoratum militem occasione prædictæ controuersie a prænominato R. vel aliis super scripta ecclesia grauari vel inquietari nulla ratione permittas.

CAP. XV. *Idem Cestrensi episcopo.*

Infinuatum est auribus nostris, quod dum episcopatus tibi commissus vacaret, in ecclesiis eius plurimi sunt instituti, qui per simoniam dicuntur habere ingressum, & infamia respergi. Vnde quoniam indignum est, vt in tali crimine vel tam turpi suspicione remanerent, F. T. &c. quatenus si qui fuerint in prædictis ecclesiis, quos publicum sit & notorium simoniace intrasse, eos ab ecclesiis taliter acquisitis, appellatione cessante, amoueat: illis autem quorum crimen non est publicum & notorium, si publica laborant infamia, cum quinta manu vel sexta sui ordinis, infra quadraginta dies post harum susceptionem, purgationem indicas: in qua si defecerint, beneficiis ecclesiarum sibi commissarum perpetuo priues, prouisurus attentius, vt tales personas ad eorum purgationem recipias, de quibus verisimile sit, quod non debeant alicuius rei obtentu deierare.

Quæ personæ ad purgationem admittendæ.

* deierare.

* peccata

CAP. XVI. *Idem.*

Dilectus filius noster magister R. præsentium lator, in nostra præsentia constitutus, constanti nobis assertionem proposuit, quod cum ipse Blesis sub magistro Hufdrico scholas regeret, & se crederet de clementia sedis apostolicæ ab huiusmodi precii exactione immunem, idem Hufdricus, nostra constitutione contempta, fideiussores, quos a præfato R. de precii solutione receperat, pro eodem precio spoliare præsumpsit. Quia igitur grauiter nimis excedit, qui apostolicis obuiat institutis, D. T. &c. quatenus vtraque parte coram te conuocata, veritatem diligenter inquiras: & si ita inueneris, memoratum Hufdricum moneas, & ecclesiastica districtione cogas, vt ea quæ de fideiussoribus ipsius R. abstulit, appellatione cessante, cum omni integritate restituat, eosque ab eadem fideiussione prorsus absoluat, ne de cetero ab ipso R. vel aliis pro præfatum: sed eum Blesis, quamdiu voluerit, scholas sine aliqua molestia vel exactione regere patiatur.

CAP.

CAP. XVII. *Idem London.*

Prohibeas attentius de cetero, ne in parochia tua pro licentia docendi alios aliquid exigatur, aut etiam promittatur. Si quid vero post tuam prohibitionem solutum fuerit vel promissum, promissum remitti, solutum reddi facias, appellatione cessante, sciens quod scriptum est: *Quod gratis accepistis, gratis date.* Sane si aliquis occasione huius prohibitionis distulerit magistris congruos in locis congruis instituere, liceat tibi de concessione nostra, omni contradictione & appellatione cessante, ibidem viros prouidos & discretos aliorum instructioni praeferre.

CAP. XVIII. *Idem.*

Quando Gallicana ecclesia maiorum personarum scientia & honestate præfulget, & eo cautiùs nititur curare quæ confundere videantur ecclesiasticam honestatem: tanto vehementiori dignos animaduersione eos censemus, qui nomen magistri scholarum & dignitatē in ecclesiis vestris assumunt, & sine precio viris ecclesiasticis docendi alios licentiam non impendunt. Cum autem hæc praua & enormis consuetudo ex cupiditatis radice processerit, & decorem admodum ecclesiasticæ honestatis confundat, prouidendum nobis est & summopere satagendum, vt consuetudo ista de ecclesiis vestris extirpetur, cum nobis præcipue ac specialiter adscribatur, si quid in ecclesiis ipsis laude dignum inueniatur, vel reprehensione notandum. Sub anathematis ergo interminatione prohibere curetis, ne qui dignitate, si dignitas dici potest, fungentes, pro præstanda licentia docendi alios, sub aliquo modo aliquid exigere præsumant: sed eis districte præcipiatis, vt quicumque viri idonei & literati voluerint regere studia literarum sine molestia & exactione qualicumque, scholas regere patiantur. Si vero vestra prohibitionis vel præcepti extiterint transgressores, eos auctoritate nostra & vestra officiis & dignitatibus spoliatis. Porro si iuxta mandatum nostrum corrigere neglexeritis, negligentiam vestram grauem habebimus & molestam: & ad eam corrigendam, manum extendere compellemur: ita quod si voluerint in huiusmodi rapacitatis proposito persistere, non valebunt.

Concil. Tom. 27.

T t t